

Mottagare
Barn- och utbildningsnämnden

Inriktningsbeslut Stimmets skola barn- och utbildningsförvaltningens förslag till barn- och utbildningsnämnden för beslut i kommunfullmäktige

1. Nytt inriktningsbeslut kring Stimmets skola att ersätta Stimmets grundskola med en större skolenhet med tre paralleller F-6 grundskola, 1-6 anpassad grundskola och idrottshall.
2. Barn- och utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram en framtida plan för en utökning av 7-9 när behov uppstår.
3. Anpassad grundskoleorganisation ska fortsatt vara uppdelad i F-6 och 7-9 på två olika skolenheter, Stimmets skola och Nyboda skola, med ett sammanhållet ledarskap av en rektor.
4. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att göra en översyn över Nyboda skolas lokaler utifrån ett maximalt nyttjande.
5. Barn- och utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda om musikklasser i årskurs 4-6 kan bedrivas på en F-6 skola i kommunen.
6. Utökade medel från medelreserven beviljas med 100 tkr för förstudien Stimmets skola.

Elisabet Schultz
Förvaltningschef

Martin Widholm
Skolchef grundskola

Sammanfattning

Förstudien för Stimmets skola var i slutskedet under våren 2022. I det skedet togs dock beslut om att pausa förstudien till förmån för andra prioriterade ärenden. Sedan dess har skolan haft en brand som delvis förstörde vissa huskroppar varpå barn och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadskontoret sett att förutsättningarna är så pass förändrade att ett omtag ansetts nödvändigt. Fokus är nu att lösa skolans behov på kort och lång sikt och pröva om funktionerna som identifierats ryms inom befintlig detaljplan för att spara tid och pengar på att undvika en detaljplaneprocess, om det inte behövs för att bygga en ny skola på nuvarande fastighet för Stimmets skola. Till bebyggelsestruktur och trafiklösningar. Möjligheten att ha anpassad grundskola på Nyboda har studerats (se bilaga 3), men Nyboda avskrevs efter konstaterande att det var för omfattande och kostsamt.

Befolkningsprognosen i området visar en ökning med omkring 625 elever (6-15 år) under slutet av planperioden jämfört med år 2023. Av kommunens tre områden så är elevökningen störst i Centrumområdet (Lokalbehovsanalys förskola och grundskola 2023). Kommande befolkningsprognos 2024 antas minska ökningen med elever och behovet skjuts på framtiden.

En pågående förstudie kring Stimmets grundskola har haft inriktningen att skolan ska ersättas på befintlig fastighet med en större skolenhet med tre parallella F-9 skolor och uppföras tillsammans med anpassad grundskola och idrottsbana. Lokalbehovsanalys 2023 visar tydligt att behovet av att utöka antalet platser i låg och mellanstadieålder är stort i centrumområdet och de planerade och påbörjade skolbyggena möter detta behov. I kombination med att Kumla grundskola renoveras har kommunen kapacitet att erbjuda skolplats till barn i högstadieåldern under hela planperioden (tom 2036) utan att bygga en ny högstadieskola. Det innebär att inriktningsbehovet har förändrats.

2019 presenterade barn- och utbildningsförvaltningen på uppdrag från barn och utbildningsnämnden utredningen Organisationsutredning Grundsärskolan i Tyresö kommun. I utredningen fastslogs det att det är av stort intresse att på sikt anordna en särskola som en sammanhållande enhet för 1-9 med egen rektor i nära anslutning till en befintlig grundskola. Erfarenheterna från evakuering under branden 2022/2023 visar att den anpassade grundskolan precis som grundskolor kan delas upp i F-6 och 7-9. Den anpassade grundskolan utgörs i dag av två väl fungerande skolenheter på Stimmet och Nyboda som samexisterar under ledarskapet av en rektor. Viktiga faktorer för anpassad grundskola är bland annat:

- Integrering grundskola – anpassad grundskola är värdefull för båda skolformerna.

- Placeringen av kommunens anpassade grundskoleverksamhet är viktig och närhet behövs till allmänna kommunikationer, affärer etc.
- En större skolenhet leder sannolikt till att det är lättare att rekrytera och behålla behöriga lärare och personal med specialistkompetens inom anpassad grundskoleverksamhet. Det gynnar även det kollegiala lärandet att samla alla kompetenser gemensamt.
- Fritidshem i anslutning till skolverksamheten. Både pedagogisk och ekonomisk vinning (minskar antalet pedagoger kopplade till elever samt minskar behov av skolskjuts)

Barn och utbildningsförvaltningen kan konstatera att det finns anledning att i förstudien för Stimmets grundskolas ombyggnation ta ställning till om den nya skolan bör vara en F-9 skola eller en F-6 skola. Förvaltningen anser att den bästa lösningen är att Stimmets skola byggs för att inrymma tre paralleller F-6 grundskola och anpassad grundskola 1-6 med möjlighet till utökning av årskurs 7-9 grundskola i framtiden när behov uppstår. Utifrån den anpassade skolans perspektiv möter organisationen i dag de kvalitetskrav som angetts i tidigare utredning och kommunen kommer ha en väl fungerande organisation även uppdelad i F-6 och 7-9 på två olika skolenheten med ett sammanhållet ledarskap med en rektor.

Musikklasser

Tyresö kommun har musikprofil på Nyboda grundskola med intag via arbetsprov med start åk 4. Musikprofilen har sin bas i körsång och klassisk musik och attraherar elever med ett stort intresse inom dessa områden. Antalet elever som söker musikprofil på mellanstadiet varierar från 7-8 elever vissa år till 15-20 som mest. Mellanstadiet är i dag en mycket liten del av Nyboda grundskola. Om Nyboda växer och blir kommunens största högstadienhet för grundskola och anpassad grundskola kommer lokaler behöva allokeras för att tillskapa högre kapacitet. Därför skulle möjligheten att flytta musikklassernas mellanstadium till en av kommunens mellanstadieskolor behöva undersökas.

Beskrivning av ärendet

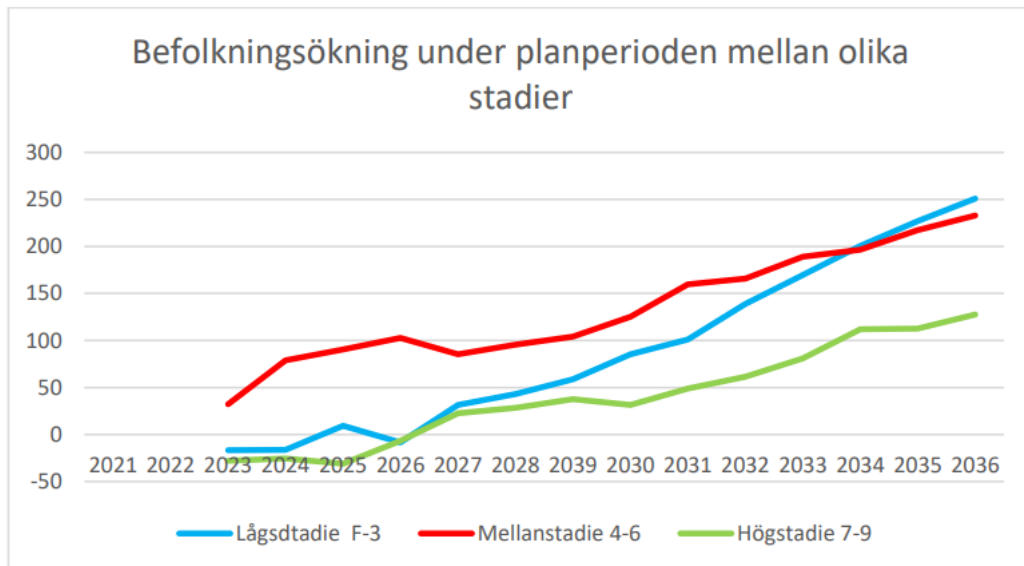
Bakgrund

Kommunstyrelsen har tidigare beviljat medel från medelreserven för arbetet med förstudie för Stimmets skola. Förstudien för Stimmets skola var i slutskedet under våren 2022. I det skedet togs dock beslut om att pausa

förstudien till förmån för andra prioriterade ärenden. Sedan dess har skolan haft en brand som delvis förstörde vissa huskroppar varpå barn och utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadskontoret sett att förutsättningarna är så pass förändrade att ett omtag ansetts nödvändigt. Fokus är nu att lösa skolans behov på kort och lång sikt och pröva om funktionerna som identifierats ryms inom befintlig detaljplan för att spara tid och pengar på att undvika en detaljplaneprocess, om det inte behövs för att bygga en ny skola på nuvarande fastighet för Stimmets skola. Uppdraget omfattar därför att se över hur man på kort sikt kan tillskapa lokaler för att bedriva den verksamhet som påverkats av branden på ett sätt som även fungerar på lång sikt. För att verksamhetens behov ska tillgodoses på både kort och lång sikt behöver en möjlighetsanalys studera placeringen av en ny fullt utbyggd skola i förhållande till bebyggelsestruktur och trafiklösningar. Möjligheten att ha anpassad grundskola på Stimmet eller på Nyboda har studerats (se bilaga 3), men Nyboda avskrevs efter konstaterande att det var för omfattande och kostsamt. Det framkom att även om skolan i sig har ytor i sina lokaler så kräver utemiljön omfattande förändringar eftersom den är byggd för högstadiet. Det innebär att utemiljön skulle kräva stora anpassningar för att bli lämplig för yngre elever inom den anpassade grundskolan. Antalet färdtjänster skulle också öka och kräva en större vändzon, som skulle ta mycket av en redan trång yta.

Befolkningsutveckling

I delområdet centrum finns idag sju kommunala skolor med 2213 elever i grundskola och anpassad grundskola F-9. I centrum finns även två fristående skolor, Tyresö Montessoriskola och Engelska skolan, där det tillsammans finns cirka 560 elever placerade från Tyresö kommun. I området finns det i år cirka 2910 elever i grundskoleålder. Befolkningsprognosen pekar mot att antalet elever kommer att öka succesivt i stort sett under hela planperioden. I slutet av perioden väntas det finnas omkring 3530 elever i grundskoleålder. Befolkningsprognosen i området visar en ökning med omkring 625 elever (6-15 år) under slutet av planperioden jämfört med år 2023. Av kommunens tre områden så är elevökningen störst i Centrumområdet (Lokalbehovsanalys förskola och grundskola 2023). Kommande befolkningsprognos 2024 antas minska ökningen med elever och behovet skjuts på framtiden.

Som diagrammet ovan visar ökar behovet av nya skolplatser mindre i högstadieålder än i låg- och mellanstadiet under planperioden 2023-2036. I slutet av planperioden är behovet jämfört med i dag en utökning med drygt 150 skolplatser fördelat över årskurs 7-9 varav ett antal väntas gå till friskolor. Även pågående reoveringen av Kumla grundskola väntas attrahera högstadieelever från centrumområdet i viss utsträckning.

Centrumområdets behov av skolplatser i olika åldersgrupper

En pågående förstudie kring Stimmets grundskola har inriktningen att skolan ska ersättas på befintlig fastighet med en större skolenhet med tre paralleller F-9 skola och uppföras tillsammans med anpassad grundskola och idrottshall. Detta för att möta det ökande behovet av skolplatser. Lokalbehovsanalys visar tydligt att behovet av att utöka antalet platser i låg och mellanstadieålder är stor i centrumområdet. Kommunen möter detta behov genom bygget av Njupkärrs grundskola (färdigställs 2027) vilket utökar antalet platser med 175 platser F-6 samt om Stimmets grundskola byggs ut vilket ökar antalet platser med 175 platser F-6. Nyboda skola har i dag en mindre organisation än den är byggd för och har kapacitet att utöka med en parallell. Detta skulle tillskapa ytterligare 75 nya skolplatser i åldersgruppen. I kombination med att Kumla grundskola reoveras har kommunen kapacitet att erbjuda skolplats till barn i högstadieåldern under hela planperioden (tom 2036) utan att bygga en ny högstadieskola.

Risk för internkonkurrens

Tidigare erfarenheter visar att nybyggda skolor tenderar att locka elever och bli populära. Att bygga nya skolor med högre kapacitet än behovet i ett område innebär alltid en risk då antalet elever på befintliga skolor decimeras med sämre ekonomi som resultat. Att uppföra en ny högstadiesenhet i centrumområdet med kapacitet på 225 elever utgör en sådan risk. Både Nyboda skola och Dalskolan har i dag det elevunderlag de behöver för en väl fungerande organisation.

Brand skapar nya förutsättningar för anpassad grundskola

December 2022 förstördes en del av Stimmets skola vid en brand. En pågående förstudie av Stimmets framtida skola har därför fått göra ett omtag för att möta nya behov. Under vårterminen 2023 evakuerades Stimmets grundskola och Stimmets anpassade grundskola till provisoriska lokaler under tiden skolan återställdes. Delar av den anpassade grundskolans verksamhet placerades under evakuering på Nyboda skola. Nyboda är en nybyggd skola med lokaler som är anpassningsbara och ger möjlighet att skapa egna områden inne i skolan. Den anpassade grundskolans högstadium har i dag en mycket väl fungerande verksamhet på Nyboda med närhet till en stor högstadieskola, bibliotek, skolans lärstudio och centrumnära aktiviteter. Högstadieeleverna på den anpassade skolan är fortfarande kvar på Nyboda skola och har blivit en naturlig del av organisationen. Barn och utbildningsförvaltningen har tidigare arbetat utifrån hypotesen att en anpassad grundskola av organisatoriska skäl måste vara sammanhållen i en skolenhet F-9. Den anpassade grundskolan utgörs i dag av två väl fungerande skolenheter på Stimmet och Nyboda som samexisterar under ledarskapet av en rektor. Erfarenheterna från evakuering visar att den anpassade grundskolan precis som grundskolor kan delas upp i F-6 och 7-9.

Tidigare utredning

2019 presenterade barn- och utbildningsförvaltningen på uppdrag från barn och utbildningsnämnden utredningen Organisationsutredning Grundsärskolan i Tyresö kommun. I utredningen fastslogs det att det är av stort intresse att på sikt anordna en särskola som en sammanhållande enhet för 1-9 med egen rektor i nära anslutning till en befintlig grundskola. I många kommuner, jämförbara vad beträffar invånarantal, är det mycket vanligt med en rektor för anpassad grundskola, även om kommunen har flera anpassade grundskolor. Rapporten listar en rad olika framgångsfaktorer för anpassade grundskola regionalt och nationellt.

Framgångsfaktorer som lyftes:

- En anpassad grundskola inrymd i eller i nära anslutning till verksamheten i en befintlig grundskola. Integrering grundskola – anpassad grundskola är värdefull för båda skolformerna.
- Placeringen av kommunens anpassade grundskoleverksamhet är viktig och närhet behövs till allmänna kommunikationer, affärer etc.
- I 11 kap. 28 § Skollagen, anges att varje kommun är skyldig att vid utformningen av sin anpassade grundskola beakta vad som är ändamålsenligt från kommunikationssynpunkt för eleverna.
- En större skolenhet leder sannolikt till att det är lättare att rekrytera och behålla behöriga lärare och personal med specialistkompetens inom anpassad grundskoleverksamhet. Det gynnar även det kollegiala lärandet att samla alla kompetenser gemensamt.
- Fritidshem i anslutning till skolverksamheten. Både pedagogisk och ekonomisk vinning (minskar antalet pedagoger kopplade till elever samt minskar behov av skolskjuts)

Utifrån rapporten Organisationsutredning Grundsärskolan i Tyresö kommun kan man konstatera att den anpassade grundskolan i dag har ett sammanhållet ledarskap med en rektor ansvarig för två skolenheter. De två enheterna för anpassad grundskola vid Nyboda och Stimmet ligger centrumnära i ändamålsenliga lokaler och med god anknytning till en större grundskoleenhet. Anpassad grundskola vid såväl Stimmet som Nyboda har fungerande modeller för fritids verksamhet.

Stimmets grundskola F-6 eller F-9

Barn och utbildningsförvaltningen kan konstatera att det finns anledning att i förstudien för Stimmets grundskolas ombyggnation ta ställning till om den nya skolan bör vara en F-9 skola eller en F-6 skola. Ovan presenteras ett antal argument för att bygga en F-6 skola. Huvudargumenten är att det i nuläget inte finns behov av en utökning inom högstadiedelen och att uppföra en F-9 skola på Stimmet kan riskera en internkonkurrens vilket ökar risk för segregation, osäker ekonomi och låg kvalitet. Utifrån den anpassade skolans perspektiv möter organisationen i dag de kvalitetskrav som angetts i tidigare utredning och kommunen kommer ha en väl fungerande organisation även uppdelad i F-6 och 7-9 på två olika skolenheten med ett sammanhållet ledarskap med en

rektor. Den bästa lösningen är att Stimmets skola byggs för att inrymma tre paralleller F-6 grundskola och anpassad grundskola 1-6 med möjlighet till utökning av årskurs 7-9 grundskola i framtiden när behov uppstår.

Musikklasser

Tyresö kommun har musikprofil på Nyboda grundskola med intag via arbetsprov med start åk 4. Musikprofilen har sin bas i körsång och klassisk musik och attraherar elever med ett stort intresse inom dessa områden. Musiklärare med särskild yrkesprofil är anställda för att driva undervisningen. Elever som läser musikprofil har utökad timplan. Musikprofilen är störst på högstadiet. Antalet elever som söker musikprofil på mellanstadiet varierar från 7-8 elever vissa år till 15-20 som mest. Mellanstadiet är i dag en mycket liten del av Nyboda grundskola. Om Nyboda växer och blir kommunens största högstadienhet för grundskola och anpassad grundskola kommer lokaler behöva allokeras för att tillskapa högre kapacitet. Därför skulle möjligheten att flytta musikklassernas mellanstadium till en av kommunens mellanstadieskolor behöva undersökas. En sådan flytt skulle även främja elevernas skolsamvaro med andra mellanstadieelever. En förutsättning för detta är att det konstnärliga ledarskapet och organisationen kring musikeleverna sköts av en proffillärare anställd på båda skolorna med musikprofil.

Budget och finansiering

Förstudien behöver färdigställas utifrån inriktningsbeslutet som föreslås, med möjlighetsanalysen som underlag. Förstudien föreslås finansieras ur medelreserven med en utökning av befintlig budget med 100 tkr för slutförandet.

En prövning av barnets bästa tas fram inom ramen för förstudien.